

ВИСНОВОК

рецензента

доктора педагогічних наук, доцента Паньків Людмили Іванівни
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Ю Юйхуй

**«Формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики та
хореографії в процесі інтегрованого навчання»,**
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 – Середня освіта (музичне мистецтво)

Дисертація Ю Юйхуй присвячена теоретико-методичному дослідженню проблеми формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії у процесі фахової підготовки у закладах вищої педагогічної освіти.

На основі ціннісно-сислового, особистісно-орієнтованого, синергетичного, рефлексивного, творчого підходів здійснено аналіз змісту та сутності музично-ритмічних умінь студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів; подано обґрунтування означеного феномена як одного з найсуттєвіших чинників становлення майбутніх фахівців мистецького профілю; розроблено систему діагностики сформованості досліджуваного феномена; обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено організаційно-методичне забезпечення формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії у процесі інтегрованого навчання у закладах вищої педагогічної освіти.

Актуальність теми дослідження визначається сучасними вимогами до підготовки майбутніх учителів мистецького профілю. Саме музично-ритмічні уміння допомагають майбутнім фахівцям інтенсивніше сприймати музичні твори і самовиражатись рухами в музиці.

Музично-ритмічні уміння майбутніх учителів музики та хореографії мають складно організовану побудову, включаючи художньо-естетичну складову. Вони полягають у взаємовідношенні фізичних та інтелектуальних сил у тісних взаємозв'язках між уявою і рухом. Саме тому музично-ритмічні уміння забезпечують основу мистецько-педагогічної творчості майбутнього фахівця і спрямовують до професійної майстерності з використанням різноманітних набутих фахових умінь.

Актуальність дослідження підтверджується його зв'язком з *науковими програмами, планами, темами*. Так, робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування Інституту мистецтв Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова з проблеми «Зміст, форми, методи і засоби вдосконалення підготовки вчителів» (протокол № 5 від 26 грудня 2017 року). Тема дисертаційного дослідження затверджена Вченою

радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 14 від 26 червня 2018 року).

У роботі виважено і коректно представлено науковий апарат: мету, об'єкт і предмет дослідження, чітко поставлено завдання наукового пошуку.

Мета дослідження полягала у розробці, теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці методики формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахового навчання. *Об'єктом дослідження* визначено процес фахової підготовки майбутніх учителів музики і хореографії на факультетах мистецтв університетів. *Предмет дослідження* - методика формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі інтегрованого навчання.

Виходячи з мети дослідження, поставлені наступні **завдання**: виявити сучасний стан розробки проблеми формування музично-ритмічних умінь в процесі фахового навчання у закладах вищої мистецької освіти України; теоретично обґрунтувати, визначити зміст та специфіку музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі інтегрованого навчання; розробити компонентну структуру, визначити критерії, показники та встановити рівні сформованості музично-ритмічних умінь студентів мистецтв; визначити основні принципові положення і розробити педагогічні умови формування музично-ритмічної компетентності майбутніх учителів музики і хореографії; розробити методичну модель та експериментально перевірити поетапну методику формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії, визначити динаміку цього процесу. Поставлені завдання було повністю вирішено у процесі послідовного розгортання дослідження.

Застосовуючи комплекс загальнонаукових методів (аналитичний, порівняльний, структурний, моделювання, спостереження, експериментальний, статистичний), використовуючи положення та висновки філософських, психологічних, естетичних та мистецтвознавчих праць вітчизняних і зарубіжних авторів щодо сутності розвитку творчої особистості засобами мистецтва, методологічні способи вивчення мистецько-педагогічних фактів, явищ, процесів; концептуальні положення теорії синергетики в підготовці студентів факультетів мистецтв; базові принципи теорії пізнання (науковість, діалектичність, об'єктивність, історизм, цілісність, інтегративність, взаємозв'язок та взаємозумовленість явищ та процесів дійсності, тощо), автором визначено теоретико-методологічні основи формування музично-ритмічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії у процесі інтегративного навчання (доведено, що музично-ритмічні уміння виступають складовою музично-теоретичного навчання і найбільш ефективно відображаються в рухах; досягнення емоційно-образного змісту музики можливо лише в активній музично-творчій діяльності, де важливе місце займають музично-ритмічні уміння, пластичне інтонування, яке допомагає осмислено, свідомо сприймати та виконувати музичні твори. Визначено сутність та структуру музично-ритмічних умінь); розроблено методичну модель формування досліджуваного феномену та

експериментально перевірено ефективність розробленої авторської методики формування музично-ритмічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії у процесі інтегрованого навчання.

Головним науковим здобутком дисертанта є розроблена та експериментально перевірена **методика** формування музично-ритмічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії у процесі інтегрованого навчання. Авторська методика ґрунтується на засадах ціннісно-сміслового, особистісно-орієнтованого, синергетичного, рефлексивного, творчого підходів. В її основу покладено такі педагогічні умови: активізація навчальної діяльності учнів за рахунок створення позитивної атмосфери на уроці; забезпечення інтеграції мистецьких знань за умови самовизначення у виконавській діяльності; актуалізація тьюторської підтримки, що викликає емоційне ставлення студента до навчання, інтерес до предмету. Згідно авторської методики, педагогічна робота означеного напрямку охоплює 4 етапи: інформаційно-аналітичний, фахово-орієнтований, технологічно-продуктивний, усвідомлено-творчий. Кожен з етапів підпорядковано меті формування складових компонентів музично-ритмічних умінь у розумінні цілісності розвитку досліджуваного феномена.

Дисертація Ю Юйхуй характеризується новизною, має теоретичне і практичне значення.

Наукова новизна і теоретичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що *вперше*: здійснено цілісне дослідження формування музично-ритмічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії у процесі інтегративного навчання; розкрито сутність поняття «формування музично-ритмічних рухів студентів факультетів мистецтв у процесі інтегративного навчання». Обґрунтовано структуру музично-ритмічних умінь майбутнього вчителя музики та хореографії, що включає: пізнавально-мотиваційний, когнітивно-ініціативний, емоційно-емпатійний, результативно-діяльнісний компоненти. Розроблено методику формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії у процесі інтегрованого навчання на засадах ціннісно-сміслового, особистісно-орієнтованого, синергетичного, рефлексивного, творчого підходів, в основу якої покладено такі педагогічні умови: активізація навчальної діяльності учнів за рахунок створення позитивної атмосфери на уроці; забезпечення інтеграції мистецьких знань за умови самовизначення у виконавській діяльності; актуалізація тьюторської підтримки. Визначено критерії, показники та рівні сформованості музично-ритмічних умінь, комплекс методів і прийомів, основні принципові положення формування майбутніх учителів музики і хореографії.

Подальшого розвитку й конкретизації дістали теоретичні положення щодо фахового навчання студентів у педагогічних закладах вищої освіти; методологічні підходи й відповідні до них загально дидактичні та специфічні принципові положення формування в майбутнього вчителя музики та хореографії музично-ритмічні уміння в процесі інтегрованого навчання;

засоби і форми фахового навчання студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів.

Основні положення та результати дослідження отримані дисертантом самостійно. Текст дисертації викладено доступною мовою, сучасним науковим стилем з критичним аналізом та висновками.

Результати дослідження досить повно відображено у 7 одноосібних авторських наукових публікаціях, серед яких 3 у провідних фахових виданнях України, 1 – у міжнародному виданні, 3 – статті апробаційного характеру.

Висновки та результати проведеного дослідження досить повно апробовано на науково-методичних і науково-практичних конференціях, педагогічних нарадах. Міжнародних: «Педагогічних читаннях пам'яті професора О. П. Рудницької» (Київ, 2019), «Гуманістичні орієнтири мистецької освіти» (Київ, 2019); «Мистецька освіта в Україні: проблеми теорії і практики» (Київ, 2014); «Сучасні проблеми виконавської підготовки викладачів мистецьких дисциплін» (Херсон, 2018); III, IV, V Міжнародних науково-практичних читаннях пам'яті академіка Анатолія Авдієвського (2019, 2020, 2021); на засіданнях кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування та кафедри хореографії факультету мистецтв імені А. Авдієвського, щорічних звітних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу, аспірантів і докторантів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, 2018-2021).

Впровадження результатів дисертаційного дослідження здійснено в освітній процес: факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка № 179 від 27.09. 2021 р.), Інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (довідка № 449 від 07. 02. 2022 р.), ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» довідка № 68-20 1127 від 7.12.2021 р.).

Висновок. Дисертація Ю Юйхуй «**Формування музично-ритмічних умінь майбутніх учителів музики та хореографії в процесі інтегрованого навчання**» є цілісним завершеним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент -

доктор педагогічних наук, доцент,

професор кафедри педагогіки мистецтв

і фортепіанного виконавства

Українського державного університету

імені Михайла Драгоманова

